

Handläggare
Lisa Ringqvist
Avdelning styrning och kvalitet

Diarienummer
2015UTN/0431

Redovisning av utvecklingsarbete kring tilläggsbelopp och kommungemensamma grupper

Förslag till beslut

Redovisning av utvecklingsarbete kring tilläggsbelopp och kommungemensamma grupper godkänns.

Beslutsnivå

Utbildningsnämnden

Bakgrund

Under våren 2015 genomfördes en förstudie om kommunens hantering av tilläggsbelopp och kommungemensamma resursgrupper. Förstudien initierades som en del av kommunens kontinuerliga utvecklingsarbete kring stödsystemet för barn och elever med särskilda behov men också till följd av de organisatoriska förändringar som implementerades 2014/2015 med en ny nämnds- och förvaltningsorganisation. Syftet med en förstudie skulle vara att identifiera möjligheter att förbättra den övergripande hanteringen av tilläggsbelopp och kommungemensamma resursgrupper i Värmdö kommun och att undersöka eventuella behov av ytterligare kommungemensamma grupper. Rapporten skulle utgöra en nulägeskartläggning och ett underlag för prioritering av fortsatta utvecklingsåtgärder.

Förstudien utgörs av en intervjustudie där representanter från central förvaltning, rektorer, förskolechefer och specialpedagoger i fristående och kommunala verksamheter har ingått som respondenter. Utbildningsnämnden har bland annat informerats 2015-03-26 § 26.

Utbildningsnämnden gav, utifrån rapportens slutsatser, 2015-06-04 § 52 central förvaltning i uppdrag att utarbeta riktlinjer och anvisningar att nå de rekommendationer som "Förstudie om Värmdö Kommuns hantering av tilläggsbelopp och kommungemensamma resursgrupper". I redovisningen ska kostnadsberäkningar redovisas i bedömda kostnader för kommunen samt innehålla förslag på förändringar och förbättringar. Redovisning sker samordnat med återrapporten avseende Skoldialogen.

Ärendebeskrivning

Oxford Researchs slutsatser och rekommendationer i sin rapport *Värmdö kommuns*

hantering av tilläggsbelopp och kommungemensamma resursgrupper lyfter fram sju övergripande förbättringsområden avseende tilläggsbelopp samt sex utvecklingsområden inom ramen för kommungemensamma resursgrupper. Nedan presenteras rapportens slutsatser samt de åtgärder som vidtagits/kommer att vidtas i syfte att ytterligare kvalitetssäkra handläggningsprocessen kring tilläggsbelopp sorterat på varje enskilt förbättringsområde samt en redovisning av kommunens kostnader för tilläggsbelopp samt kommungemensamma resursgrupper. Därefter ges en övergripande beskrivning av det sammantagna utvecklingsarbetet inom ramen för kommungemensamma resursgrupper.

1. Tilläggsbelopp: Återkommande ansökningar

Oxford Researchs slutsats: *Krav på återkommande ansökningar för samma barn/elev med långsiktigt behov upplevs som onödigt merarbete för verksamheterna. Det nya ansökningsunderlaget för ansökan om tilläggsbelopp upplevs som en förbättring av ansökningsprocessen.*

Utvecklingsarbete: Kommunen ska betala ett tilläggsbelopp för de elever i förskoleklass som har ett omfattande behov av särskilt stöd. Kommunen ska även betala tilläggsbelopp för elever i grundskola och grundsärskola som har ett omfattande behov av särskilt stöd eller som ska erbjudas modersmålsundervisning. Tilläggsbeloppet bestäms efter en individuell prövning. Återkommande ansökningar bör genomföras eftersom elever ständigt utvecklas och att stödbehovet därigenom kan förändras. I ansökningsunderlaget bedöms skolans insatser vilka ska utgå ifrån den pedagogiska kartläggningen/utredningen, åtgärdsprogrammet och utvärderingen av densamma.

2. Tilläggsbelopp: Kriterier för bedömning av ansökningar

Oxford Researchs slutsats: *För att garantera likvärdiga bedömningar av ansökningar är det viktigt att informationen om kriterier för bedömning både är tydlig och transparent och kommuniceras och förankras hos förskolechefer och rektorer.*

Utvecklingsarbete: Förvaltningen arbetar med att utforma kriterier för bedömning av ansökningar för förskola och skola/gymnasium. I nuläget genomförs en systematisk omvärldsbevakning i syfte att hitta andra kommuner som redan prövat att tillämpa bedömningskriterier och vars modeller skulle kunna justeras och tillämpas i Värmdö kommun.

3. Tilläggsbelopp: Kvalitetssäkringsrutiner för bedömning av ansökningar

Oxford Researchs slutsats: *I nuläget saknas mekanismer som säkrar likvärdiga bedömningar. Bedömningar av ansökningar sker av enskilda handläggare utifrån allmänt hållna riktlinjer som lämnar stort utrymme för subjektiva bedömningar. Vi föreslår att mekanismer inrättas för att säkerställa att nuvarande bedömningssystem säkerställer*

likvärdighet, exempelvis genom stickprovskontroller av beslut.

Utvecklingsarbete: En strategi för att kvalitetssäkra en likvärdig bedömning av ansökningar är att fastställa bedömningskriterier (se vidare under rubrik *Kriterier för bedömning av ansökningar*). Vid bedömning av ansökningar avseende grundskola och gymnasium har två handläggare arbetat gemensamt med bedömningen. Bedömningsförfarandet har gått till så att varje handläggare först gör en individuell bedömning. Handläggarnas individuella bedömningar har sedan jämförts i syfte att garantera likvärdighet. För förskolan finns en handläggare som i nuläget är ensam i bedömningsprocess. Där pågår ett utvecklingsarbete för att kunna säkerställa en likvärdig bedömning.

Fristående förskolor kan överklaga kommunens beslut om tilläggsbelopp till förvaltningsrätten. För läsåret 2015/2016 inkom 10 överklaganden till förvaltningsrätten. Hittills har kommunen fått rätt i samtliga fall (3 stycken) som prövats. Prövning av denna karaktär i förvaltningsrätten möjliggör ytterligare en kvalitetssäkring av att de bedömningar som gjorts är korrekta.

4. Tilläggsbelopp: Beslutsmotivering vid ansökan om tilläggsbelopp.

Oxford Researchs slutsats: *Det är klarlagt att besluten om tilläggsbelopp i dagsläget saknar beslutsmotiveringar vilket bidragit till misstänksamhet mot bedömningsprocessen från verksamheterna. Införande av beslutsmotiveringar skulle sannolikt bidra till att förbättra relationerna generellt och särskilt avseende tilläggsbeloppprocessen.*

Utvecklingsarbete: I samtliga beslut om tilläggsbelopp förskola, grundskola samt gymnasium för läsåret 2015/2016 finns standardiserade beslutsmotiveringar.

5. Tilläggsbelopp: Kommunikation och dialog kring tilläggsbelopp

Oxford Researchs slutsats: *Nuvarande dialog mellan skolor och kommunen kring tilläggsbelopp präglas av spänningar och grogrunder för konflikt. Fristående skolor upplever att dialogen hålls på en miniminivå. Åtgärder för att förbättra dialogen kan bidra till att bygga/repamera förtroendet mellan alla aktörer i kedjan, från rektor till central förvaltning.*

Utvecklingsarbete: Det pågår ett övergripande utvecklingsarbete i syfte att förbättra dialogen kring tilläggsbelopp. Under hösten (2015-09-29) kommer det att vara ett möte mellan förvaltning samt kommunala och fristående skolor där ansvariga handläggare kommer att berätta om uppföljning och fortsättning av arbetet med förstudien tilläggsbelopp och kommungemensamma resursgrupper.

Under processen inför läsåret 2015/2016 har kommunens handläggare varit noggranna med att återkoppla, ofta i varje enskilt ärende. Vid beslut alternativt komplettering (då nödvändiga dokument inför beslut saknats) har handläggarna uppmanat verksamheterna att återkomma för frågor/synpunkter och har då kontinuerligt bemött de synpunkter som

inkommit.

Kompetensutvecklingsåtgärder, exempelvis en grundläggande utbildning i arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram och/eller en utbildning i grundläggande dokumentation, planeras att erbjudas kommunala och fristående skolor under hösten 2015. Frågan om kompetensutvecklingsåtgärder kommer att lyftas på det kommande mötet mellan förvaltning samt kommunala och fristående skolor.

6. Tilläggsbelopp: Dokumentation och diarieföring kring tilläggsbelopp

Oxford Researchs slutsats: *Dokumentation och diarieföring kring tilläggsbelopp har historiskt haft stora brister.*

Utvecklingsarbete: Uppdatering av dokumenthanteringsplan för utbildningsnämnden pågår och kommer sannolikt att lyftas för beslut i nämnden under november månad. Besluten har dokumenterats och registrerats för ansökningsperioden läsåret 2015/2016.

7. Tilläggsbelopp: Uppföljning av tilläggsbeloppens användning och resultat

Oxford Researchs slutsats: *I nuläget efterfrågas inte systematiska uppföljningar av beviljade tilläggsbelopp med inriktning på kvalitet och beloppens användning. Den uppföljning som förekommer i verksamheterna skiljer sig mycket åt avseende kvalitet och inriktning. Det finns behov av utveckling av ett uppföljningssystem med inriktning på hur insatser har genomförts, huruvida de överensstämmer med ansökan och vilka resultat som har uppnåtts.*

Utvecklingsarbete: I det nya ansökningsformuläret för ansökan om tilläggsbelopp som utformats för förskola, grundskola och gymnasium kommer kommunen att efterfråga en redovisning av hur eventuellt tidigare tilläggsbelopp använts samt genomförda utvärderingar av åtgärdsprogram. Det möjliggör en kvalitativ uppföljning av hur stödet till eleven använts. Utifrån en sammanställning av hur stödet tillämpats kan eventuella behov av utvecklingsarbete på området identifieras.

8. Tilläggsbelopp: Redovisning av kostnader

I tabellen (tabell 1.) visas kostnaderna för tilläggsbelopp samt antal tilläggsbelopp och typ för läsåret 2014/2015 samt 2015/2016.¹ Kommunen har hittills för innevarande läsår en mindre kostnad för tilläggsbelopp om 2 260 700 SEK.

¹ Kostnaderna är beräknade fram till 2015-09-17.

Typ av tilläggsbelopp	Läsår 14/15		Läsår 15/16	
	Antal tilläggsbelopp	Kostnad	Antal tilläggsbelopp	Kostnad
Halvt tilläggsbelopp	121	11 416 350	83	7 988 750
Helt tilläggsbelopp	88	16 605 600	89	17 132 500
Individuellt tilläggsbelopp			3	640 000
Summa		28 021 950		25 761 250

Tabell 1. Redovisning av kostnader för tilläggsbelopp

Tabellen nedan (tabell 2) visar att kommunens totala budget för stöd och särskola har ökat från 93 204 tkr för 2014 till 95 700 tkr för 2015. Budgetposten *stöd och särskola* innehåller, utöver kostnader för tilläggsbelopp, bland annat kostnader för externa placeringar, särskola samt särskolelokaler.

	2014	2015
Total budget stöd och särskola	93 204	95 700

Tabell 2. Total budget för stöd och särskola

9. Kommungemensamma resursgrupper

Oxford Researchs slutsats: *Det finns ingen strategisk kommungemensam definition av vad grupperna är och borde vara utifrån ett helhetstänk kring barn i behov av särskilt stöd. Ansökningssystemet för grupperna är svåröverblickbart och det förekommer lokala system och rutiner. Platser och elever förhandlas mellan rektorer. Ansökningar och hantering av grupperna sker utan huvudmannens kontroll. Nuvarande system för ansvar om placering upplevs vara en konsekvens av regleringen på området. Ett gemensamt system för uppföljning av grupperna saknas. Nuvarande finansieringsmodell täcker inte kostnader för grupperna. Det leder till att medel från ordinarie verksamhet avsätts till grupperna.*

Utvecklingsarbete: Under hösten 2015 kommer ett utvecklingsarbete utifrån rapportens slutsatser att påbörjas. Ett särskilt team på central förvaltning ansvarar för att tillse att bristerna åtgärdas. Arbetet kommer att ske i samråd med avdelningen förskola och skola.

Bedömning

De åtgärder som redan vidtagits samt det utvecklingsarbete som pågår kommer på sikt att åtgärda de brister som konstaterades i rapporten *Värmdö kommuns hantering av tilläggsbelopp och kommungemensamma resursgrupper*.

Ekonomiska konsekvenser

Föreslagna kompetensutvecklingsinsatser finansieras inom ramen för utbildningsnämndens budget.

Konsekvenser för miljön

Förslaget till beslut medför inga konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Förslaget till beslut medför inga andra konsekvenser än vad som anges under rubriken *konsekvenser för barn*.

Konsekvenser för barn

Utvecklingsarbetet kring kommungemensamma resursgrupper kommer att förbättra den kommunövergripande hanteringen för elever med särskilda behov i Värmdö kommun eftersom de brister som observerats kommer att åtgärdas. De åtgärder som vidtagits kommer att resultera i en mer kvalitetssäkrad handläggningsprocess där tilläggsbelopp utbetalas till de elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd där stödinsatserna är extraordinära och inte förknippade med undervisningssituationen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för styrning och kvalitet.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Förstudie om Värmdö kommuns hantering av tilläggsbelopp och kommungemensamma resursgrupper	Bilaggs

Sändlista för beslutsexpediering

Kommunala förskolor och skolor
Fristående förskolor och skolor

Pia Andersen
Chef kultur- och utbildningssektorn